

3 aprilie 2013

CPS-6 Nr. 177

R A P O R T

asupra proiectului de Lege pentru completarea unor acte legislative

(nr. 1 din 13.02.2013, lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie a examinat proiectul de Lege pentru completarea unor acte legislative, aprobat de către Parlament în prima lectură la 21 martie 2013.

Pe marginea proiectului, atât în ședința plenară, cât și în avizele comisiilor permanente și amendamentele deputaților, au fost expuse mai multe propuneri și obiecții, pe care Comisia sesizată în fond le-a suspendat dezbaterilor și rezultatele cărora sînt expuse în anexa la prezentul raport.

După examinarea tuturor amendamentelor, din modificările propuse la proiectul nr.1, a fost acceptată doar completarea la Legea privind administrația publică locală. În contextul celor menționate, Comisia a decis de a expune titlul proiectului în următoarea redacție: „Proiectul de Lege pentru completarea articolului 14 alineatul (2) din Legea nr.436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală”.

Pornind de la cele estimate, Comisia protecție socială, sănătate și familie propune examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege nr.1 în ședința plenară a Parlamentului, ținîndu-se cont de amendamentele, propunerile și obiecțiile acceptate.

Atît sinteza propunerilor și obiecțiilor, cât și varianta finală a proiectului de lege sunt parte integrantă a acestui raport.

Vladimir HOTINEANU,
Președintele Comisiei

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru completarea articolului 14 alineatul (2) din Legea nr.436-XVI
din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală.**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul I. –Articolul 14 alineatul (2) din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu literă y¹) cu următorul cuprins:

”y¹) decide instituirea funcției de mediatori comunitari în localitățile compact sau mixt populate de romi”.

Articolul II. - Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

Președintele Parlamentului

**Anexă la raportul
Comisiei protecție socială, sănătate și familie**

**Sinteza propunerilor și obiecțiilor la proiectul de
Lege pentru completarea unor acte legislative**

(nr.1 din 13.02.2013)

Nr. d/o	Autorul propunerilor, obiecțiilor	Articolul, alineatul din proiect	Conținutul propunerii sau obiecției	Decizia Comisiei sesizate în fond	Redacția finală a propunerii, obiecției acceptate de către Comisia sesizată în fond, sau motivarea neacceptării
1.	2	3	4	5	6
2.	Comisia juridică, numiri și imunități	Art. I	<p>Art.14 alin. (2) nu poate fi modificat deoarece se încalcă principiul autonomiei locale, principiul autonomiei financiare și descentralizării administrative (art. 109 din Constituție, art. 3 Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, art.3 din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435-XVI din 28.12.2006).</p> <p>Totodată art. 4 alin. (3) din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435- XVI din 28.12.2006 stabilește că "autoritățile publice locale de nivelurile întâi și al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acțiune în reglementarea și gestionarea</p>	Nu se acceptă	<p>Conform prevederilor Legii nr. 435 din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, autonomia locală este dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii, sub propria răspundere și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice, iar în condițiile proiectului în cauză, facilitarea accesului romilor la servicii sociale, de sănătate, educaționale, etc reprezintă nu altceva decât o parte din interesele populației pe care le reprezintă autoritățile publice locale.</p> <p>Suplimentar, conform lit.m) a art.4 <i>Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale</i> din Legea menționată, una din domeniile</p>

			<p>oricărei chestiuni de interes local care nu este exclusă din competența lor și nu este atribuită unei alte autorități".</p> <p>Prin urmare, o soluție juridică ar fi delegarea de competențe către autoritățile administrației publice locale în temeiul art. 6 din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435-XVI din 28.12. 2006 care prevede că "competențele care țin de autoritățile publice centrale pot fi delegate autorităților publice locale de nivelurile întâi și al doilea, respectându-se criteriile de eficacitate și de raționalitate economică".</p>		<p>proprii de activitate ale autorităților publice locale este -- construcția de locuințe și acordarea <i>altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile</i>, precum și pentru alte categorii ale populației. Or, în cazul dat nu este întocmai delegarea competențelor autorităților publice locale.</p> <p>Totodată, abordând situația respectivă ca una de delegare a competențelor, conform art.6 <i>Delegarea de competențe</i> a Legii menționate mai sus, autoritățile publice centrale pot delega autorităților publice locale unele competențe, respectând principiile stabilite în art.6. Astfel, delegarea competențelor privind angajarea mediatorului comunitar are loc în corespundere cu aceste principii: se alocă mijloace financiare (alin.(4) din art.6); numărul mediatorilor se stabilește reieșind din numărul populației rome în fiecare localitate (alin.(1), (3) din art.6).</p>
3.	Comisia juridică, numiri și imunități	Art. II, III, IV	Se consideră inoportune modificările la Legea asistenței sociale nr.547-XV din 25.12.2003, Legea învățământului nr.547 din 21 iulie 1995, Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995 deoarece cadrul juridic din domeniul APL, legile speciale care se indică de autori permit autorităților să gestioneze activitățile respective.	Se acceptă	Articolele II, III, IV din proiect ser exclud.

4.	Comisia juridică, numiri și imunități	Noțiunea "rom" sau "țigan"	<p>"Noțiunea țigan/rom" este utilizată confuz în legislația actuală a Republicii Moldova. Astfel, noțiunea menționată se regăsește formulată diferit într-un șir de hotărâri ale Guvernului (Hotărârea Guvernului nr.131 din 16 februarie 2001 "Cu privire la unele măsuri de susținere a țiganilor din Republica Moldova"; Hotărârea Guvernului din 21 decembrie 2006 nr.1453 "Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru susținerea țiganilor/romilor din Republica Moldova pe anii 2007-2010"; Hotărârea Guvernului nr.56 din 31.01.2012 "Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind susținerea populației de etnie romă din Republica Moldova pentru anii 2011-2015") cât și în Legea nr.546 privind aprobarea Concepției politicii naționale a Republicii Moldova.</p> <p>De asemenea, conform Anuarului Statistic al Republicii Moldova pe anul 2012 "țiganii" sunt înregistrați drept etnie și nu este utilizată noțiunea de "romi". Deci, Republica Moldova este obligată să asigure dezvoltarea acestei etnii de rînd cu alte etnii, naționalități etc. (art.16 din Constituție). Cu referire la cele nominalizate, este necesar de a fi stabilită clar în legislația națională noțiunea de "țigan/rom".</p>	Se acceptă	<p>Decizia privind denumirea națiunii rom îi aparține exclusiv reprezentanților acesteia. Urmare discuțiilor cu reprezentanții etniei romce concluzionăm, că urmează a fi utilizată noțiunea de "rom" deoarece în limba vorbită de comunitățile de romi – rromances – nu există etnonimul "țigan", ci doar "rom". Cuvîntul "țigan" nu se regăsește în niciunul din dialectele vorbite ale acestei limbi fiind un cuvînt atribuit exclusiv din afara acestui grup etnic. La baza cuvîntului "țigan" stă cuvîntul cu tenta peiorativă din limba greacă "atiganos" – ce semnifică "de neatins, eretic, regenerat". Pe spațiul European de mai mulți ani se folosește termenul de "rom" exact așa cum se regăsește și în limba vorbită de acest grup etnic.</p>
----	---------------------------------------	----------------------------	--	------------	---

5.	Comisia administrație publică și dezvoltare regională	Art.II	<p>Analizînd proiectul prin prisma descentralizării, unele prevederi contravin principiului de bază în organizarea și funcționarea administrației publice locale, potrivit căruia autoritățile publice locale de nivelurile întâi și al doilea, în limitele legii, dispun de libertate deplină de acțiune în reglementarea și gestionarea oricărei chestiuni de interes local, care nu este expusă din competența lor și nu este atribuită unei alte autorități.</p> <p>Totodată, conform articolului 6, alineatul (3) din Legea privind administrația publică locală, nu există raporturi de subordonare între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea. Prin urmare, structurile de resort ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea pot acorda asistență mediatorilor comunitari din localități în exercitarea atribuțiilor, dar să nu coordoneze și monitorizeze, activitatea lor.</p> <p>Pomînd de la aceste considerente, comisia opinează că punctul 2 din articolul 3 al proiectului nu se încadrează în prevederile legale din acest domeniu și propune excluderea acestuia din textul proiectului în cauză.</p>	Se acceptă	Punctul 2 din articolul III a fost exclus.
----	---	---------------	--	------------	--

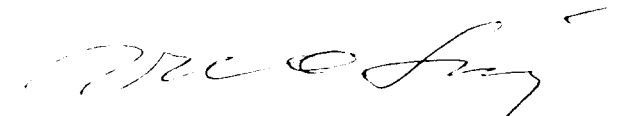
6.	Tudor Deliu	Art. I	<p>Se propune de a expune în următoarea redacție Articolului 14, litera y)¹ "consiliul decide instituirea funcției de mediator comunitari în localitățile compact sau mixt populate de romi".</p> <p>Restul conținutului urmează a fi inclusă în fișa de post: ce trebuie să facă, cum trebuie să facă.</p>	Se acceptă	<p>Articolul I va avea următorul cuprins: "Articolul I. Articolul 14 alineatul (2) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările și completările ulterioare,) se completează cu litera y1) cu următorul cuprins:</p> <p>"y1) decide instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi".</p>
7.	Iurie Țap		<p>Se propune de modificat și Legea nr. 435-XVI din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă art.4 <i>Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale</i> incluzând "asigură accesul persoanelor de etnie romă..." ș.a.m.d., conform textului, pentru ca să stabilim domeniul de activitate.</p>	Nu se acceptă	<p>Asigurarea accesului populației de etnie romă la serviciile de educație, sănătate, etc nu este exclusă din competențele autorităților publice locale. Astfel, conform lit.m) a art.4 din Legea nr.435-XVI din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă, una din domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale este – construcția de locuințe și acordarea altor tipuri de facilități pentru păturile social vulnerabile, precum și pentru alte categorii ale populației. Or, facilitarea integrării sociale a romilor prin instituirea mediatorului comunitar exclusiv pentru romi, poate fi considerată o facilitate acordată persoanelor de etnie romă ca una din categoriile de populație vulnerabile. Includerea unui domeniu propriu a autorităților publice locale ce ține de asigurarea accesului la servicii doar a romilor, ar putea tensiona situația în localitățile compact populate de alte minorități naționale.</p>

8.	Direcția juridică		<p>Atenționează, că potrivit prevederilor art.4 din Legea nr.382/2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, statul garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul la egalitate în fața legii și la protecție egală în fața legii. Orice discriminare din motivul apartenenței la o minoritate națională este interzisă. Tratatamentul mai favorabil față de o minoritate națională propus prin proiectul de lege este în contradicție cu drepturile fundamentale ale persoanelor aparținând minorităților naționale.</p>	Se acceptă parțial	<p>Instituirea mediatorului comunitar ar însemna un tratament mai favorabil față de romi, comparativ cu alte minorități naționale, ceea ce contravine prevederilor Legii cu privire la drepturile minorităților naționale și statutul juridic al organizațiilor lor. Totodată, romii reprezintă cea mai exclusă social minoritate națională, fapt confirmat și de în Observațiile finale ale Comitetului ONU pentru drepturile Economice, Sociale și Culturale expuse pentru Republica Moldova. În scopul soluționării problemei date Comitetul recomandă crearea rețelei de mediatori comunitari. Concomitent, în Planul de Acțiuni RM-UE în domeniul liberalizării regimului de vize în Blocul 4 este menționată reforma prioritară privind asigurarea promovării măsurilor de susținere a romilor, inclusiv implementarea Planului de acțiuni privind susținerea romilor pe anii 2011-2015, în care este expres stipulată instituirea unităților de mediatori comunitari.</p>
9.	Direcția juridică		<p>Se încalcă și principiul echității prevăzut la art.3 lit.c) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, care presupune garantarea unor condiții și oportunități egale tuturor autorităților publice locale pentru a-și atinge obiectivele în realizarea competențelor lor.</p>	Nu se acceptă	<p>Angajarea mediatorului comunitar în unele localități nu încalcă principiul echității, întrucât numărul romilor în diferite localități este neuniform. Numărul mediatorilor comunitari care vor fi angajați în localitățile compact populate de romi se stabilește reieșind din normativul de 1 mediator comunitar la cel puțin 150 de persoane de etnie romă. Localitățile compact populate de romi au fost stabilite în baza Cartografierii localităților dens populate de romi din Republica Moldova.</p>

10.	Direcția juridică	Consideră ca noțiunea de mediator comunitar este oportun de a fi prevăzută la art.I din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.	Nu se acceptă	<p>Mediatorul comunitar nu reprezintă un termen cheie utilizat în contextul Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală. Noțiunea de mediator va fi definită în <i>Regulamentul – cadru despre modul de angajare, organizare a activității mediatorilor comunitari</i>.</p> <p>Totodată, mediatorul comunitar este - o profesie (ocupație) similară oricărei alte ocupații, și, în principiu, nu este necesar să fie definită, dar condiționat cine va practica această profesie.</p>
11.	Direcția juridică	<p>Potrivit art.29 din Legea nr.436/2006 atribuția de angajare a personalului primăriei îi aparține primarului. La fel, organigrama și statele primăriei, schema de salarizare a personalului se propune de către primar care le supune aprobării consiliului local. Astfel, completarea propusă la art.I din proiect care prevede angajarea mediatorilor comunitari de către consiliile locale nu corespunde prevederilor sus-citate. Prin urmare, se propune completarea art.29 alin.(1) cu litera b¹) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„propune în organigrama și statele primăriei instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi și le supune aprobării consiliului local”.</i></p>	Nu se acceptă	<p>Propunerea privind instituirea mediatorului comunitar, prin modificarea art.29 prin completarea cu litera b¹) în redacția <i>”propune în organigrama și statele primăriei instituirea funcției de mediator comunitar în localitățile compact sau mixt populate de romi și le supune aprobării consiliului local”</i> nu va asigura funcționalitatea acestei prevederi, în cazul în care propunerea primarului nu va fi aprobată de Consiliul local, în corespundere cu art.14, lit.I) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală.</p>

12	Direcția juridică	Art.I	<p>Completarea art.14 alin.(2) din Legea nr.436/2006 nu este relevantă.</p> <p>Este de menționat că potrivit prevederilor art.35 din Legea 436/2006, satul din care nu au fost aleși consilieri în consiliul local alege un delegat sătesc, care apără și reprezintă interesele satului în autoritățile administrației publice locale, precum și în alte autorități. Astfel, nu este clar cum se va face delimitarea atribuțiilor între delegatul sătesc și mediatorul comunitar în localitățile populate preponderent de romi.</p>	Nu se acceptă	Delimitarea atribuțiilor mediatorului comunitar se va face în fișa de post a acestuia, elaborată în corespundere cu fișa de post-tip aprobată de Guvern. Totodată, mediatorul comunitar și delegatul sătesc sunt două persoane diferite, fiecare având atribuții diferite.
13.	Direcția juridică		<p>Din prevederile proiectului nu este clar cine va determina numărul mediatorilor comunitari și reieșind din ce criterii, care va fi ponderea optimală a populației de origine romă pentru instituirea funcției de mediator. Proiectul de lege necesită a defini clar ce presupune sintagma „localitățile compact sau mixt populate de romi”.</p> <p>Din textul proiectului nu este clar dacă funcția de mediator comunitar va fi instituită în localitățile compact sau preponderent populate de romi, cum se va proceda în caz dacă în consiliu nu sunt aleși reprezentanți ai acestei etnii sau în caz dacă majoritatea de consilieri sunt de etnie romă, sau primarul este de etnie romă ori delegatul sătesc, la fel,</p>	Nu se acceptă	Urmare Cartografierii localităților dens populate de romi din Republica Moldova au fost identificate localitățile dens populate de romi, precum și a fost stabilit numărul mediatorilor comunitari care vor fi angajați în localitățile dens populate de romi, reieșind din normativul de 1 mediator comunitar la cel puțin 150 de persoane de etnie romă. Noțiunea de localitate compact sau mixt populată de romi va fi definită în <i>Regulamentul – cadru despre modul de angajare, organizare a activității mediatorilor comunitari.</i>

			este de etnie romă. Norma propusă prin proiect nu oferă răspuns la mai multe întrebări și prin urmare poate trezi mai multe interpretări.		
14.	Direcția juridică		<p>Întru evitarea unor elemente de coruptibilitate este necesar de a stabili clar și concis prin lege obligațiile și atribuțiile mediatorilor comunitari, precum și procedura angajării acestora.</p> <p>De menționat că sursele financiare pentru salarizarea mediatorilor comunitari sunt prevăzută în Bugetul de Stat pentru anul 2013 doar în sumă de 462,6 mii lei, ceea ce presupune remunerarea doar a 15 mediatori comunitari. Potrivit calculelor prezentate de Ministerul muncii, protecției sociale și familiei este necesară angajarea și finanțarea suplimentară a 33 de mediatori ceea ce constituie alocații bugetare adiționale în sumă de circa 1 mil. lei care nu sunt prevăzute la moment în legea bugetară anuală. Prin urmare, nu sunt clare criteriile după care s-au ales localitățile pentru finanțarea.</p>	Nu se acceptă	<p>Obligațiile și atribuțiile mediatorului comunitar vor fi stabilite în Regulamentu-cadru și fișa postului-tip a mediatorului comunitar aprobate de Guvern.</p> <p>Pentru anul 2013 au fost deja alocate mijloace financiare pentru remunerarea a 15 mediatori comunitari, iar mijloacele financiare necesare pentru finanțarea următoarelor 33 de unități de mediatori au fost planificate în Cadrul Bugetar pe termen Mediu pe anii 2014-2016. Pentru finanțarea au fost alese localitățile în care se vor institui funcții de mediator comunitari, reieșind din normativul de 1 mediator comunitar la cel puțin 150 de persoane de etnie romă, luând în considerație numărul romilor din localitățile dens populate de romi, bunele practici și lecțiile învățate în rezultatul proiectelor-pilot ale ONG-urilor române, domeniile de intervenție și aria de competențe a mediatorului comunitar.</p>

Vladimir HOTINEANU,
Președintele Comisiei